

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘIE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu anu 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

Comenda și străinătate:

Pe anu 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseriță garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile răsfronate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N°. 149.

ANULŪ L.

Joi, 9 (21) Iulie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a început unu nou abonamentu pe triluniul Iulie, Augustu și Septemvre la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
„ șese „ 6 „
„ unu anu 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci
„ șese „ 20 „
„ unu anu 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponū numărulū fâșiei sub care au primită țiarulū.

Domni carî se vorū abonă din nou se binevoescă a scrie adresa lămuritū și a arăta și posta ultimă.

Brașovū, 8 Iulie 1887.

Aprôpe deodată cu scirea, că camera francesă a primită proiectulū de lege privitorū la mobilisarea parțială de probă a armatei francese, ne sosese și senzaționala telegramă dela Parisū, că totū în Pagny, unde s'a petrecutū cunoscutulū casū cu comisariulū Schnaebele, a fostū atacatū din nou unu comisarū de vamă francesū, probabilū locțiitorulū lui Schnaebele, de cătră unu călătorū germanū. Germanulū a trasū dintr'unu revolverū mai multe focuri asupra împiegatului francesū rānindulū de môrte.

Dacă primirea proiectului mobilisării de probă, care a fostū uzitū de generalulū Boulanger, a pututū nasce în sînulū Germanilorū noue îngrijiri și nouă amărăciune în contra Francesilorū, atunci de sigurū că și casulū întēplatū la frontiera Alsației nu va lipsi la rēndulū sēu de a mări ura și amărăciunea Francesilorū în contra Prusianilorū.

Probabilū că ataculū violentū dela Pagny nu va mai da nascere unui rēboiu diplomaticū, între Parisū și Berlinū, deôrece călătorulū germanū din vorbă este omū privatū, după cum spune telegrama, în momentele de față însă elū pôte avē cu tôte acestea urmări fatale, căci cum amū dîștū, spiritele de dincôce și de dincolo de Rinū suntū fôrte agitate.

Și comisarulū francesū din vorbă, cu numele Ritter, asupra căruia s'a împușcatū la Pagny, se vede a fi Alsațianū. Probabilū că dēnsulū se va fi purtatū aspru cu călătorulū germanū, care l'a atacatū.

Incātū pentru raporturile dela granițā nu pôte fi nicidecum favorabilă numirea de comisari alsațianū rāscuri cumpliti pe Prusiani, nu numai pentru că i-au cuceritū la 1870/1, ci și pentru despotismulū militarū, ce domnesce ađi și în Alsația-Lotaringia. Alsațianii în asemeni împrejurarī nu potū uita libertatea de care s'au bucuratū mai înainte și de care se bucură și ađi Francesii.

Incordarea cea mare dintre Francesi și Germani trebuie negreșitū sē ducă la unu rēboiu.

Nu mai era de lipsă sē vină generalulū Boulanger și sē conjure pe Francesi, într'o scrisore ce-a adresatū unui deputatū amicū alū sēu, ca „sē-și ridice capulū.“ Se întēplă destule lucruri, carī facū ca Francesii sē nu uite că stau față c'unu puternicū rivalū și că ținta lorū este: revanșa.

Dacă Germanii au agitatū în pressă contra generalului Boulanger, combătēndū mai alesū proiectulū sēu de mobilisare de probă, ce au dobēnditū? Au dobēnditū, că acēstā mobilisare de probă nu se va face sub conducerea lui Bou-

langer, ci sub a ministrului de rēboiu actualū generalū Ferron.

Nemulțumirea ce-o arată cei din Berlinū cu pregătirile de rēboiu francese, împintēnză încă și mai multū pe Francesi de a nu lăsa sē trecă nici măcarū o țī fără de a o folosi pentru întărirea forțelorū lorū armate.

Este o stare de iritațiune bolnăviciôsă în care se află ađi marele state apusane ale continentului nostru și nu i modru de a afla o altă soluțiune a acestei deplorable situațiuni, care înghite miliōne după miliōne din sudôrea contribuabililorū, decâtū rēboiulū. Și într'adeverū pare că tôte celelalte puteri așteptă numai momentulū când va izbucni lupta între Francia și Germania și își întocmescū tôte în vederea acestei viitoare catastrofe.

Serbarea dela 14 Iulie n. în Parisū.

Temerile exprimate de cele mai multe foī, că serbarea dela 2/14 Iulie va fi folosită pentru a se provoca turburări și chiar o revoluțiune contra republicei nu s'au împlinit. Despre decurgerea serbării, aniversarea dērimării Bastilei, comunică telegramele din Parisū următoarele:

Ca la 2000 persōne din care multe purtau torțe de lampiōne, au trecutū ieri nōpte cāntāndū și strigāndū pe bulevardul pānă la Cercle militaire. Aci au intonatū marsliera și au strigatū „Vive Boulanger!“ apoi au cāntatū imnulū lui Boulanger. Demonstrația a ținutū numai unu sfertū de ôră.

Pentru 14 Iulie se luaseră întinse mēsuri polițienesci și militare. De pe lângă Parisū au fostū aduși 8000 gendarmi; cavaleria era consemnată pretutindenī. Mai tôte foile indēmnară la liniște pentru ca serbarea de 14 Iulie sē nu degeneze într'unu actū revoluționarū. „Lanterne“ invită pe partizanii sēi sē strige clarū „Josū cu Ferry!“ încātū sē nu se confunde cu „Josū cu Grevy!“ Trebuie sē se strige „Vive Boulanger!“ „Intransigeant“ publică pe pagina antēia unu articolū cu titlulū mare: „Locū pentru poporū!“ Rochefort îndeamnă la marī demonstrațiuni dîcēndū că e permisū sē se fluere și sē se strige ministrilorū „Vive Boulanger!“ Dēr și elū dîce sē nu se facă provocări, atragēndū atenția asupra ordinelorū aspre ale poliției. La 6 ôre dimineța a începutū serbarea națională. La statua Strassburgului, unu cortegiu de 3000—4000 manifestanți cu stēguri, corōne, embleme, musică și tobe a trecutū la 10 ôre pe bulevardul spre piața Concordiei, unde se adunaseră ca la 50,000 ômeni, împrejurulū statuei Strassburgului. Pe drumū cortegiuul, mai alesū Alsacienii, au fostū salutați cu aplause. Liga patriotică s'a opritū împrejurulū statuei și au depusū corōne, embleme și flori. S'au vēdutū și patru soldați purtāndū corōne. Gimnasticii în vesminte albe s'au urcatū pe statua colosală și au atērnatū pe ea corōnele, între carī una de foi de stejarū era trimēsă din Alsacia. Când mulțimea dāri pe tineri susū pe statuā, începū sē aplauda freneticū, ēr cānd Alsacienii se apropiarā de statuā cu stēgulū în doliu, aplausele se indoiră. Nu s'au ținutū discursuri. După ce gimnasticii au înfiptū d'asupra statuei unū stēgū cu inscripția Strassbourg, lighiștii strigarā „Trāiascā Alsacia-Lorena!“ și toți piecarā cu Derouledē în frunte. În acēstū momentū se auđirā voci: „Vive Derouledē!“ și „Vive Boulanger!“ Termināndu-se acēstā demonstrația, piața Concordiei își reluă aspectulū sēu ordinarū. Poliția n'a avutū de ce sē intervie, căci ordinea nu s'a turburatū nicāeri.

Revista bataliōnelorū scolare s'a ținutū pe piēta primăriei fără nici unu accidentū. Publiculū numerosū, venitū din tôte părțile orașului, a strigatū: Trāiascā Republica! Procesiunea președintelui Grēvy la revista militară s'a făcutū în mijloculū unei mulțimi imense în care numai cu mare anevoință trāsura putea sē inaintezē. De altfelū trāsura era apērată de o escortă de chirasieri. În unele puncte ale drumului s'au auđitū fluerațiuni și strigāte de Vive Boulanger. S'a cāntatū și Imnulū lui Boulanger. Trupele eșite la revistă turā asemenea primite p'alocurea cu strigāte de Vive Boulanger! Între acestea, o mulțime imensă compusă din câteva su-

timl de mii de ômeni carī mergeau pe josū și în trāsur se repeđiau la loculū defilării. Mulțimea își petrecea timpulū cāntāndū, aclamāndū armata și pe Boulanger. Numeroși colportori oferiau medalii în onôrea lui Boulanger și pālării de paia în formă de pālării de generalū. Când sosi președintele Grēvy, publiculū salută cu pālării și strigă: Vive Grēvy! Vive la France! Vive la Republique! După Grēvy sosi și generalulū Ferron, călare și salutāndū cu sabia.

Defilarea începū și se petrecū în mijloculū entuziasmului generalū. După defilare d. Grēvy porni îndērētū și fū salutatū cu multă cordialitate în trecerea lui. Unii strigau ērāși Vive Boulanger!

Președintele Grēvy a adresatū ministrului de rēboiu o scrisore în care exprimă admirațiunea sa pentru ținuta țmarțială a trupelorū și precisiunea mișcărilor lorū rugāndū în acelașū timpū pe ministru sē le felicite și sē le mulțămescă în numele sēu.

Sērbătôrea națională s'a petrecutū și în tōtā provincia într'o ordine perfectă și nicāeri n'au fostū manifestațiuni sedițiose. Unū incidentū neînsemnatū s'a întēplatū la eșirea din Bois de Boulogne, unde o bandă de 3000 de indiviđi oprirā în locū trāsurile și vorirā sē silēscă pe cei dināuntru ca sē strige Trāiascā Boulanger! Dēr ordinea a fostū restabilită numai decâtū. S'au arestatū 12 persōne. Revista militară a rēușitū într'unu modū perfectū.

Arestări socialiste în Berlinū.

„National-Zeitung“ anunță, că poliția din Berlinū a rădicatū și arestatū în nōptea de 16 Iulie unu comitetū centralū socialistū constātătorū din șēpte persōne. Comitetulū forma centrulū unei organizațiuni secrete și avea sē supraveghea și pe deputații socialisti în și afară din parlamentū. Arestarea trece de cea mai importantă, de ôre-ce o parte dintre socialisti înclină spre partida anarhistă. Pentru călătoria împēratului Wilhelm se luaseră mēsuri neobișnuite, fiindū că în Hessen s'au găsitū bilete anonime, care comunicau ora trecerei trenului imperialū și provocau a fi gata. Din cauza acēsta calea ferată a fostū supravegheată de poliția, în parte chiar ocupată și înaintea trenului imperialū s'a trimisū unū trenū separatū. Celū dintēiu trecū și ucise lângă Bensheim pe unū ajutorū de paznicū alū căii ferate. Acēstū incidentū încă a rēmasū neexplicatū.

O scrisore a generalului Boulanger.

Generalulū Boulanger a adresatū deputatului Laur următôrea scrisore:

Clermont, 14 Iulie. Îți mulțămescū din inimă pentru devotamentulū d-tale. Sunt pentru elū cu atātū mai susceptibilū cu cātū amiciele devinū mai rarī. Dēr acēsta puținū mē privesce, imi facū datoria și cu tōtā ura și căderea voiu urma a mi-o face. Aceia a cărorū amicie din naivitate nu pôte resista bănuelilorū, prin nimicū legitime în contra mea, urmeze înainte: eu sunt mulțămitū sē rēmānū cu aceia carī voiescū o Franciā respectatā și carī punū mai pre susū patria decâtū intrigile de partidū și interesele particulare. N'am avutū și n'am altū scopū decâtū a spune Francesilorū ca sē-și ridice capulū, căci acēsta e singura atitudine care se cuvine sē o aibū unu poporū ca alū nostru. Generalū Boulanger.

SCRILE ȚILEI.

Se vorbește, că cu ocaziunea șederei Maiestății Sale monarhului în Ardealū pe timpulū marelorū manevre, Rerle Romāniei va face v visită Maiestății Sale.

—x—

În Nr. 122 alū foiei noastre anunțarāmū începutulū cursului de împlēturī de nueue, menitū pentru poporulū nostru din Șcheiu. Cu ocaziunea cetirei clasificărilor la școlēle nōstre centrale de aici vēdurāmū pe mulți bāeji și fetițe în mână cu câte o corfiță-douē, parte colorate, parte albe curatū, ce și-le duceau cu multă bucuriă acasă. Acestea erau rezultatulū muncii lorū din cursulū susū numitū, condusū de d-nii învățatori G. Moianū și Cand. Mușlea. În acēstū cursū deși relativū

scurtă (11—12 lecții) — se vede că s'au învățat câteva modele de impletituri, albitul și văpsitul corfidelor. Impletiturile din nule se vor continua și la toamnă, apoi se va trece la celelalte soiuri de impletituri, de papură, paie și pâră, și la colorit. Ar fi de dorit ca poporul nostru din Scheiu să profite de aceste cursuri, căci învățând industria de casă, își crează izvoare de venit, de care în ziua de azi nu pre e îmbulțit.

—x—

În Clușiu a sosit magistrul cvartirelor curții pentru ca să ia dispoziții corespunzătoare pentru cvartirele în care va locui Maiestatea sa cu suita, în timpul cât va șede acolo cu ocaziunea venirii Sale la manevrele din Ardeal.

—x—

Ni se scrie din Jena cu data 4/6 Iulie, că d-nul Nicu Leon din România a trecut în acea zi la universitatea de acolo examenul și a obținut doctoratul în zoologie, botanică și geologie cu strălucit succes, anume cu nota magna cum laude. Felicităm pe tânărul doctor!

—x—

Regularea Timișului și a Begheului statul nu voese să-o primescă în administrația sa, deoarece după o declarație verbală a ministrului Baross dată unei numeroase deputații de proprietari din comitatele Timiș și Torontal, care prin un memorial cerea luarea regulării în administrația statului, afacerea aceasta ar fi numai o cauză specială a Ungariei de sud. Statul însă va supune unei controle mai riguroase administrația societății de până acum de regulare și va dispune ameliorării acolo, unde se vor afla de lipsă. — Pasce murgule ierbă verde! Ce-i pasă guvernului unguresc de Valahii inundați de Timiș și Bega? N'are el destulă grijă cu Ungurii de pe lângă Tisa?

—x—

După constatările comisiei numite de autoritate, la oficiul orfanal din Erlau s'au defraudat 58,500 fl. Defraudantul principal Sörinczly a fugit de mai multe luni, ceilalți stau în cercetare disciplinară. Totă vina se aruncă pe suspendatul primar Tavassy, care n'a avut nici o grijă.

—x—

Andrei Thierry, țeran din Becicherecul mare, a plecat însoțit de un avocat la Paris, ca să primească o moștenire de 18 milioane franci, rămasă dela unchiul său Jean Thierry, care a murit înainte cu câțiva ani în Paris fără a lăsa moștenitori direcți. Așa istoricesc foile din Ungaria de sud. Moștenirea o va împărți Andrei, dacă va avea noroc să o capete, încă cu doi frați ai săi.

—x—

Ministerul justiției unguresc a primit în zilele acestea o scrisoare recomandată, dată în Török Becse sub Nr. 30,237 și 238, care conținea trei côle de hârtie albă. Ministerul a provocat respectiva judecătoria cercuală să afle pe trimițitorul scrisorii. — „Trebuie să s'a făcut cândva vro „dreptate ungurescă“ necunoscutului trimițitor.

—x—

Cetim în „Curierul Balasani“: „Cu ocaziunea trecerii prin Iași a Reginei Serbiei, d-ra Musicescu Sofia a avut fericita ocaziune d'a se produce înaintea Reginei. Acum M. S. a binevoit a trimite d-rei Musicescu un inel cu inițiala N. și cu Coróna Regală d'asupra. Inițiala și coróna sunt presarate cu brilante. Felicităm

pe d-ra Musicescu de frumosul și prețiosul prezent. — Cadoul s'a trimis prin d-na Maria Rossetti-Rosnovană, bunica M. S. Reginei.“

—x—

Artistul I. D. Ionescu a dat 3 reprezentații teatrale și de danț în Orșova de unde a plecat la Băile Erculane, spre a delecta și publicul d'acolo; ăr după aceea se va întoarce în România. Cu d'nsul se află și 3 elevi ai d-lor Moceanu și Velescu, vestiții gimnastici din Bucuresci. Elevii, prin figurile de danț extraordinare, au obținut aplauze frenetice.

—x—

În zilele trecute, scrie „România“, bisericile și mănăstirile vechi din Bucovina au fost vizitate de d-lă Le-comte de Nouy, renumitul restaurator al catedralei Curței de Argeș, și de d-nii arhitecți Sterian și Le-Perier. Au vizitat toate bisericile din Suceava, apoi mănăstirea Humorului, și au plecat la mănăstirea Putna, Sucevița etc, de unde vor pleca apoi la Cernăuți pentru a vedea muzeul de antichități religioase dela mitropolia.

Sciri militare.

Austro Ungaria. Fabricarea pușcilor cu repetiția Mannlicher progresază atât de repede, încât până la finele acestui an vor fi înarmate mai multe trupe decât numai două corpuri de armată, cum se preveduse.

România. O comisiune compusă din oficerii superiori de artilerie a fost trimisă la Magdeburg ca să supravegheze și să primească materialul de război ce l'a comandat ministerul de război la casa Gruson.

Din cercul electoral al Sascei, Iulie 1887.

Stimate d-le Redactor! Deoarece n'am cetit până acum în prețitul D Vostre diară nici un raport mai detaliat despre decursul alegerii de deputat din Sasca dați-mi voiă a vă comunica următoarele întâmplări presupunând că mersul alegerii vă este în general bine cunoscut:

Candidații de deputat erau — precum știți — V. Babeș ca național și Aszboth ca guvernamental.

Încă în 12 Iunie, ziua în care s'a ținut conferința dela Răcașia, unde Babeș și-a desfășurat programa sa, a început din partea aderenților lui Aszboth góna în contra partizanilor lui Babeș. Cine cuteza să strige: trăiască Babeș, comitea o crimă. Aszbothienii atacau pe ómenii lui Babeș în public, pe strade, ba întrau chiar în casele lor, îi băteau și-i diceau la arest, pentru că au strigat: trăiască Babeș, și nu trăiască Aszboth. N'au rămas cruate nici chiar femeile și copii: O femeie din Vraniuț (Elena Popovici) a fost escortată de un plăiaș câprară la chinezul (judele) comunal, care a băgat-o într-o miserabilă și puturoasă temniță, unde a ținut-o de ziua dela ameli și până la 10 ore seara din cauză că a întinat pe ómenii lui Babeș, cari mergeau la conferința din Răcașia, cu urarea: să trăiască Babeș și li-a aruncat și florii în cale. Un copil de 12—13 ani a strigat și el aușind pe alții: trăiască Babeș. Pentru acesta fu lovit cu o măciucă de un alt plăiaș câprară, așa cât bietul copil avu să sufere mai multe zile din cauza acestei lovituri; ba a fost dus și la casa comunală, unde un notar l'a tras de urechi, i a dat palmii și la urmă l'a arestat. Barbarismul Aszbothistilor era fără margini și comiteau

— Nu! nu! strigau alții.

Ricardo sta pe gânduri aușind părerile opuse. Însă deodată simți că se încovăia corpul nenorocitului soldat în mâna lui; înțelese că nenorocitul leșinase și îi se făcu milă. Ș'apoi judecătoria luptei curmară orice discuție. Acela care vorbise mai de multe ori se sculă și dișe:

— Castellanii sunt biruitori și campionul lor, Ricardo dela Rialto, are drept la cei patru galbeni de aur cari sunt premiul luptei.

Generosul gondolier nu avu cruțimea ca să abuzeze de victoria lui, ci puse pe sergentul încă leșinat la picioarele judecătorilor trântei și ei îi și deteră numai decât răsplată făgăduită.

Ricardo luă banii, însă nu voi cu nici un chip să se ducă să-i bea cu prietini la cărciuma la Sorele de aur pe Rialto.

— Nu, nu acum! răspuse Ricardo. — Este undeva o familie de pescari săraci căreia banii ăștia de aur au să i fiă de mare ajutor și mă duc să îi duc. Pe urmă viu să vă găsec.

Tote încercările prietinelor, d'altă indupleca să mergă cu ei să bea cei patru galbeni, fură zadarnice. Ricardo trecu printre ei, ajunse la podul de peste Rialto, sări iute în luntrea lui și se depărta în grabă.

Ricardo, ca să scape de lungile cotituri ale Marelui Canal, apucă pe canalele lăturașe spre piața Sf. Marcu și o și trecu; însă când fuse să trecă Piazzetta, își luă sarma și în loc să o ia pe canalul Orfano ca să se ducă pe lagune, își prinse luntrea de cheul Robilor, în colțul canalului Suspinelor. numit astfel după Podul Suspinelor, care lega palatul ducal cu temnițele.

După ce debarcă, Ricardo sietea câtva timp în fața

fără rușine cele mai nerușinate acte de violență, căci puterea era în mâna lor.

Încă înaintea alegerilor cu o săptămână li-s'a interzis locuitorilor din Sasca-română ca să mergă la lucru la Oravița, la Biserica-albă și în alte locuri asemenea și acesta din cauză ca nu cumva să se înțelească și ómenii de ai lor și să se înțeleagă. În ziua alegerii mare parte din ei au fost duși la urnă între puști.

Se înțelege, că sub astfel de împrejurări Babeș a căzut, dér terorizările nici prin acesta nu au încetat. Șapte ómeni din Sasca, cari deși au fost escortați la urnă de ómenii lui Aszboth între puști, dér au votat pentru Babeș, în dimineața următoare după ziua alegerii au fost duși la arest, unde au fost deținuți dela 3 ore dimineața și până la 4 ore p. m. fără să li-se fi dat baremi un pahar de apă. Notarii, chinezii și alte organe administrative amenință acum cu răsburare pe ómenii cari au votat cu Babeș.

Diu acestea se pôte vedea destul de lămurit, ce însemnă constituțiunea în Ungaria. V.

Raport polițienesc.

Duminea seara, șilerul George Dușia a spart cu o bucată de cărămidă capul șotului său șiler Jian, în urma unei certe. Făptuitorul s'a predat er judecătorei de cerc.

Luni noptea, servitorul reuniunii de dare la semn Petru Munteanu, pe când mergea acasă în Scheiu fu atacat de visitul Botar Iozsef, aflătoriu în serviciul birjarului Jurak Karol, jeluit de césornicul său de argint în valoare de 24 fl., trântit la pământ și mai târziu cu ajutorul birjarilor Batar Andras și Csep Janos aruncat în canal. Făptuitorii au fost prinși și predați judecătorei penale.

Duminea seara s'a perdat pe promenada de jos o brățară cu brilliant, aurită și compusă din creștari cu ánger. Onestul aflător binevoiască a-lu preda la căpitania orașului.

Deoarece autoritatea polițienescă a ajuns la cunoștință, că publicul e pârjolit de birjar, anume Duminea pentru preumblările ce le face cu birja în locurile de afară din oraș și în cele de excursiune aflătoare pe teritoriul Brașovului, de aceea servescă spre știință, că pentru astfel de preumblări cu birja are să se plătescă după tarif 2 fl. 50 cr. pentru 1/2 zi, 4 fl. pentru o zi întregă, și deci nu e necesar a se mai tomi cu birjarul asupra prețului, ci e de ajuns a-i spune unde să mergă, dacă birjarul nu e în stare a dovedi, că e angajat mai dinainte de altul. În tot cazul ar fi cu cale, ca să se arate imediat poliției casurile, în care birjarii cer pe-te tarif.

La 17 l. c. după ameli între 3 și 6 ore, un făptuitor necunoscut a furat unui gimnast de aci la școala de inotat un césornic cilindru remontoir de argint cu capace duple împreună cu un lanț de oțel.

Eri nopte profesorului Friedrich Philippi i s'au furat de câtra nisce făptuitori necunoscuți mai multe bucati de îmbrăcăminte și alte obiecte de valoare din locuința sa de veră, aflătoare pe delul străzii.

Aviș.

Subșcrmații ne luăm voiă a aduce la cunoștință Domnilor învățatori și tuturilor pe cari îi interesează,

FOILETONU.

(7)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de Ioan S. Spartali.

II.

Nicoloții și Castellanii.

Și-și încrucișă brațele pe piept împotrivind t rării neputințose a sergentului numai o putere de inerție.

Sergentul Bartolomeo păru că vrea să încere încă odată să răstörne pe campionul Castellanilor. Însă asta era numai o prefacere. De odată cădu în genunchi și trecându-și iute capul în arcul descris de picioarele gondolierului, era să-l dea peste cap. când Ricardo, plecându-se cu o deopotrivă iuteală, apucă cu mâinile lui vinjose pe sergent de șolduri, și înălțându-se bine pe picioare, îl ridică d'asupra capului ca p'un copil de 5 ani.

Efectul fu minunat.

Bietul sergent, ale cărui mișcări erau toate paralizate, fu aproape să leșine în strinsărea aceea puternică. Vedea învîrtindu-se împrejurul lui mii de capete cari rideau de el.

Când se vedu batjocorit, își pierdu curajul cu desăvârșire, și, închișându o hii, se lăsă la voia biruitorului.

Gondolierul ocolise podul cu d'nsul, și, arătându mulțimei, care aplauda cu furie, pe adversarul său, al cărui corp se svercolea d'asupra capului lui, întrebă:

— Să-l arunc în canal?

— Da! da! diceau unii.

unei porțițe, ce se deschidea pe Riva dei Schiavoni P'acolo intrau în palatul ducal familierii și servitorii.

— Nu, nu pe porța asta trebuie să între campionul Castellanilor, căruia fiica A'riaticăi îi datoresce acum viața! își dișe el deodată ridicându capul.

După ce se gândi astfel, gondolierul Ricardo coti Piazzetta și se ară în porța principală a palatului unde păzeau doi soldați.

— Nu'i voi! dișe o sentinela.

— Sunt Ricardo, gondolierul de pe Rialto! dișe omul nostru ca și cum ar fi diș: Sunt Malipiero, senatorul, coboritorul celor doispredece apostoli.

— Ce vrei?

— Să vorbesc cu Francesco Foscari.

— Inapoi! dișe sentinela puidu arma d'acurmezisul. — Creși tu că un gondolier din portu pôte să s'apropie de dogele!

— I-am mai vorbit eu, nu sunt nici două césuri d'atunci, și să sci că am să-i mai vorbesc.

— Nu cred.

— Ai să veși.

Chiar în clipa asta gondolierul dări pe Francesco Foscari în fundul curții de onore, în vârful scării Uriașilor pe care, un secol după aceea, trebuia să se rostogolească capul lui Marino Faliero, alt doge al Veneției. Ricardo nu se sfi să strige pe dogele.

— Alteț Seranisimă! dișe el cu vocea lui răsunătoare.

Foscari ridică capul și zimbă când cunoscu pe Ricardo.

— Hei! mi-se pare că este prietinel nostru Ricardo! dișe el senatorilor cu cari vorbea reconducându-i ca să le facă onore.

cumcă din 7—31 Augustă incl. v. a. c. vomă ține ună cursă din diferiți ramă ai industriei de casă pe lângă următorul program:

I. Impletituri de paia. a) Recolta și păstrarea paielor; b) Impletitură simplă în 5, 7, 9, 11, 13 fire; c) Impletitură în colțiori (în 4, 6, 8, 10, 12 fire); d) Impletitură rotundă (cilindrică); e) Compunerea de diferite obiecte din fășile impletite; f) Colorea paielor, resp. a obiectelor impletite.

II. Impletituri de papură. a) Recolta, sortarea și conservarea papurei; b) Confecționarea de diferite obiecte, cusute din papură ordinară; c) Confecționarea de diferite obiecte, impletite din papură môle și tare; d) Imbrăcarea obiectelor fragile (sticlă) în papură; e) Impletirea de scaune atât din papură, cât și din paia și din foi de cucuruză (penuși).

III. Impletituri de nule. a) Recolta nulelor; b) Curățirea și conservarea lor; c) Impletirea de diferite obiecte de nule întregi; d) Despizarea și gheuirea nulelor; e) Impletituri diferite din nule gheuite; f) Radarea coloarei naturale (albe) nulelor resp. obiectelor deja impletite; g) Văpsirea și lacuirea obiectelor impletite.

IV. Impletirea de scaune de salon cu trestii fină (de mare).

V. Impletituri de pără. a) Impletituri simple; b) Impletituri duble și triple și confecționarea de anumite obiecte precum: inele, cercei, lanțuri de orologiu.

VI. Coloritul. a) Confecționarea de diferite culori (văpseli); b) Coloritul propriu; c) Flauderatul; d) Lacuitul; e) Văpsitul lănei, a cănepei și inului.

VII. Poleitul și lustruitul lemnelor. a) Confecționarea poleiturii; b) Poleitul propriu.

VIII. Albinăritul (stupăritul). a) Soiurile albinelor și viața lor; b) Soiurile celulelor fagurilor și destinațiunea lor; c) Sporirea naturală și artificială a stupilor (roitul); d) Coșnițele (târnel) după sistemul lui Dzirzon și manipularea cu acestea; e) Provederea stupului orfan cu regină; f) Albinele hôte și dușmanii albinelor; g) Nutrirea și adăparea albinelor; h) Stupina, i) Iernarea stupilor; l) Scoterea mierei din faguri și mașina pentru acesta; m) Intrebunțarea mierei și a cerei; n) Plantele mai folositoare pentru albine.

Instruirea teoretică și practică în ramii industriale de sub pt. I—VII se va preda în încăperile școlii române din Brașovul-vechiu, ăr cunoștințele teoretice și practice din albinărit se vor preda în stupina școlară dela școlile centrale rom. din Scheiu.

Instrucțiunea este gratuită.

Cei ce vor voi a lua parte la cursul din cestiune sunt rugați a se însinua la Rev. D. Protopresbiteru I. Petrică seu la subsemnății celă multă până la 31 Iuliu (12 Augustă) a. c., trimetându totodată tacsă, mai josă specificată, pentru procurarea materialului.

Perșone, carl în urma poziției lor sunt chemate a propaga în poporul nostru acești ramă ai industriei de casă (d. e. pedagogi, teologi, învățatori, profesori), voră avă a trimite la însinua taxa de 1 fl. 50 cr. v. a., de-orece s'au oferit spre scopul acesta și unele ajutore din partea unor oficii protopresbiterale din Brașov și giur; pentru alți participanți tacsă va fi de 5 fl. Aceia vor primi, intrucăt se va pute și cuartire gratuită la unele familii binevoitoare din Brașovul-vechiu.

Relativă la mănăcare ne luăm voiă a aminti, cumcă aceea se va pute căpăta cu condițiuni mai favorabile decât domnii participanți se voră învoi să o aibă în co-

mună. După informațiunile primite se pôte căpăta vîptul întreg (dejun, prână, cină) cu prețu de 40—50 cr. pe și de perșonă, decât voră fi celă puțin 20 de perșone; prână și vînă va consta din 3 feluri de mănăcări, ăr Joia și Duminea din 4 feluri.

Domni, carl ne au rugat a le comunica condițiunile de însinua la susmenționatul curs, sunt rugați a privi acestă avisă dreptă răspunsă la epistolele Domniilor lor. Pentru chiarificare ne permitem a mai adauge următoarele:

În planul, care îl proiectaserăm a-lă executa la cursul din cestiune, avem în vedere a pune și ramul auritului. Din mai multe părți însă ni s'a făcut obiectiune, cumcă punctele programului suntă pré număröse, materialul de percursă pré vastă și timpul, de care putemă dispune spre acestă scop, pré scurtă pentru de ași pute însuși cineva cu temeiu cunoscințele de lipsă din fie care ram de industrie, necesară poporului nostru.

Din aceste considerații ni s'a cerută din tôte părțile ca să reducemă punctele programului numai la ramii cei mai neapărată de lipsă ai industriei casnice și să nu scurtămă timpul, merită pentru cunoșcerea acestora, cu lucrări de lucș, precum este auritul, care pe lângă altele e împreunată și cu multe spese.

Ne aflămă deci îndemnați a satisface acestor cereri în interesul cauzei chiar, escluțendă de astădată auritul din programul cursului nostru și lăsându-lă pentru altă ocaziune.*

Brașov, 5 (17) Iulie, 1887.

George Moianu și Candid Mușlea, învățatori.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

GASTEIN, 20 Iulie — Impăratul Wilhelm a sosită aci aseră.

BERLIN, 20 Iulie. — România a comandat la Gruson în Magdeburg tunuri și materialul de rășboiu pentru suma de șapte milioane.

LONDRA, 20 Iulie. — În camera comunelor declară Fergusson, că reînceperea în curândă a tractărilor, privitoare la convențiunea comercială, e neprobabilă.

LONDRA, 20 Iulie. — Cestiunea d'a aproba alegerea prințului bulgar se nasce pentru puterile contractante abia după ce va fi sancționată alegerea Sultanului.

PARIS, 20 Iulie. — Ună călător germană Arderle din Grier a sloboțit asupra comisariului francesu Ritter în sala vămii din Pagny sur trei împușcături de revolver, dintre care una a părănsu în șelele stângi ale comisariului, ăr două în brațul dreptă ală aceluia. Făptuitorul a fost arestat.

BERN, 20 Iulie. — Șese turisți elvețiani s'au nenorocit la suirea muntelui Jungfrau.

DIVERSE.

Dece reguli pentru cei ce se scaldă. — L. Krüger profesor la școlă de inotată, ale cărui sfaturi au de temeiu o experiență îndelungată, recomandă următoarele dece reguli pentru cei ce voră să se scalde și carl reguli me-

*) Onoratele Redacțiuni ale celorlalte foi române sunt rugate respectuos, să binevoiască a reproduce acestă avisă.

rită tôte luarea aminte: 1. Fiindă emoționat vehementă nu te scaldă! 2. Fiindă cuprinsă de o indispozițiune grabnică în decursul indispozițiunei nu te scaldă! 3. După nopti veghiate și după osteneți mari nu te scaldă, mai înainte d'a nu te odihni câte-va ore. 4. După o mănăcare bogată și mai ales după bături spirituoșe nu te scaldă! 5. Drumul până la locul de scaldare să-lă faci în timp moderat! După sosire cercetăză afunđimea și curgerea apei! 7. Desbracă-te încetă, și apoi îndată te aruncă în apă! 8. Sari cu capul înainte în apă, ori te afundă mai lină în apă, decât nu cutezi a te asvărți cu capul la fundă! 9. Nu petrece multă timp în apă, mai ales decât nu ești puternic! 10. După scaldată frecă trupul pentru a promova circulațiunea sângelui, imbracă-te în grabă și fă o preumblare. — Scaldatul și inotarea suntă folositoare pentru desvoltarea fizică și spirituală nu numai pe timp călduros, dăr și pe timp răcoros, decât se voră observa regulile de mai sus.

Furtă mare. — Pe calea ferată Roma-Pisa i s'au furată prințesei Aldobrandini dintr'ună cuteră de feră, giuvaricale în sumă de 200,000 de franci. S'a arestat ună conductor și ună bărbat din personalul care înșoțea pe prințesa. La amanta acestuia s'au găsită câteva prețioșe.

Morminte avare. — „B. H.“ scrie, că în comitatul Tolnau dealungul șoselei ce duce dela Bölske la Kömlöd s'au descoperit în mare numără morminte avare. Cadavrele bărbăților mai bătrani suntă îngropate cu caii lor cu totă și anume așa, că picioarele lor suntă în scările dela șea. De asemenea s'au găsită în morminte cuțite ruginite, vase de diferite forme și unelte de șea. Cu deosebire interesantă e o măciucă de feră, ună scută de bronz și mărgelă de lută zugrăvite ce s'au găsită într'unul din aceste morminte. Săpăturile se continuă în Augustă.

Ună obicei de imitat. — În Norvegia e ună obicei, după care nu se permite fetelor să se mărite până ce nu știu găti perfectă bucate, a cöce pâne, a törce și țese. Din cauza acesta între viitoare mame de familiă e o adevărată luptă de întrecere, căci tôte știu bine, că numai aceea se va mărita mai curândă, care va fi eși summa cum laude. Esamenul anual în aceste folositoare arte e publică. Cea dinteu la esamen se mărită mai înteu. Celelalte trebuie să aștepte până voră eși și ele cu prima laudă. Avisă domnișorelor noastre!

Nestorul filologilor. — Universitatea din Halle a pierdută pe unul din cei mai distinși profesori ai ei, d. Fréderic-Auguste-Popp, Nestorul filologilor, unul din fondatorii filologiei comparte. D. Popp (care nu trebuie confundat cu Bopp, unul din rivalii săi) s'a născut în 1802 la Nettelrede în Hanovra. Eiu fū chemată din 1883 să ocupe o catedră de filologie la Universitatea din Halle și a ocupat până ce a murit. Eiu a publicat dela 1833—1836 „Recherches philologiques“ și mai târziu o seriă de alte lucrări care au făcută pe știința sa favorită să facă progrese mari; mai cu sémă trebuie să numimă lucrarea sa asupra „Țiganilor în Europa și în Asia“, pentru care a luat premiul Volney, dată de institutul Franciei; lucrarea sa asupra „Numelui perșonelor și mai cu sémă asupra numelor de familiă“ și etimologia lor, și lucrarea asupra lui „Wilhelm de Humboldt și știința filologică“.

Editor: Iacob Muresianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Muresianu.

Cu bunătatea care îl caracteriza făcu soldaților semnă cu mâna că potă să lase pe Ricardo să intre.

Gondolierul trecu mândru printre sentinele. Însă când ajunse în mijlocul acelei curți pline de soldați, de ofițeri, de senatori carl măturau lespețile de marmoră cu hainele lor lungi, când țări mai cu sémă p'un bărbat cu capul acoperit cu o bonetă roșă împodobită cu un galben de aur, care-i vestea pe *Fantele*, adică pe reprezentantul grôznicei Inquișii de Stat, pe *messer grande*, ală cărui nume nimeni nu cuteza măcar să-lă șoptescă în Venetia, își pierdu îndrăznela. Se duse deci și se lipi de puțu de bronz din drepta curții și așteptă buna plăcere a dogelui.

Francesco, îndată ce fū liberă, făcu semnă lui Ricardo ca se pôte sui.

Gondolierul și ajunse în patru sărituri în capul scării Urișilor.

— Vrei să veți pe fiica Adriaticei? îi duse Foscarini îndreptându-se spre apartamente.

— Nu tocmai, Alteță Serenisimă! — răspunse gondolierul. — Însă mi-am luat îndrăznela să mă în lășeză înaintea voștră tocmai pentru ca să vă vorbescă despre ea.

— Bine, ce ai să-mi spui, să-mi spui în fața ei, fiindcă vreau s'o veți.

— Este aci?

— În apartamentele fiicei mele Marina, nevasta bietului meu Iacob.

— Acel pe care l'au exilat, fiindcă iubea prea multă Venetia? șopti Ricardo.

Dogele se întorse, se uită lungă la gondolier și răspunse acestă singură vorbă:

— Da!

Pe urmă plecă ărăși înainte și mai duse vorbindu-și singur:

„Și tocmai pe părintele lui l'au silit să presideze tribunalul care a roșit sentința fiului. Brutus a pus să execute pe fiul său chiar în fața lui, însă fiul era vinovat. Eu am dat ordină ca Jacob să fiă supus torturei, am lăsată ca să-lă exileze și șciam că iubitul meu Jacob, copilul meu din urmă, era nevinovat. Ce fel de guvernă să fiă acesta ală cărui suveran, șeful, cum îi dău ei, suferă o astfel de înșosire? Șerman șef! șerman suveran!“

O ușă se deschise, ușă prin care se intra într'ună salonă așternută cu mozaicuri, în mijlocul căruia era ună lăgană.

— Iac'o aceea pe care ai scăpată din ape ca pe ună altă Moise! — duse Foscarini arătând lăganul lângă care ședea fiica sa Marina. — Apropie-te! — îi mai duse vedendă că Ricardo întepenise în ușa salonului.

Gondolierul s'apropia în vărul picioarelor și se uită cu dragă la copilă care se deșteptă șimbind și-i întinse brațele ei micute.

Bietul Ricardo fuse așa de mișcată de începutul acesta de mănăgare copilărescă, încătă sări în sus. Însă casa înrăgă se cutremură din pricina săriturii lui și o cupă de cristal de Murano cădu jos și se făcu praf. Copila, negreșit speriată de șgomot, începă să plângă.

— Ai speriată! îi duse dogele.

Urișul, speriat, se opră cu ună picior în aer ștrimbându-se cătu se pôte de carghios.

— Ală dracului dobitoș mai sunt eu! — duse el. — O! Alteță, iartă-mă, și d-ta, domnă, iartă-mă, vedă că copila se spăria de mine.

— Ba nu se spăria, mi-se pare mai multă că are trebuință să mănănce ceva! duse Marina Foscarini.

— Nu potă să-i dau nici pește să mănănce nici vin de Cypru să bea! duse dogele zimbind; mai bine i-ar prinde o doică.

— Tocmai venisem să vă propună o doică, Alteță! duse Ricardo vesel.

— Știi tu o doică?

— Da, Alteță, și încă o femeie sdravănă, să mēredă; este voinică câtă doi gondolieri și frumoșă ca o Madonă.

— Și pentru ce n'ai adus-o?

— Așteptam voia Alteței Voștre.

— Ai voiă. Decă nu poți să-i fi naș, celă puțin alege-i o doică aceleia care, după Dumneșeu, îți este datore viața.

— Mulțumesc, Alteță!

— Ce mai așteptă de nu te duci s'o aduci?

— Alergă, stăpâne! Gondola mea este jos, este ușurică ca și o păsărică și am botezată *Rândurica*.

— Fă ca și ea, sboră! duse dogele ridend.

— Peste o oră sunt aci! duse gondolierul. — Deu, domnă, frumoșă și a fostă ziua de aci! duse el întorcându-se către Marina.

— Ci plecă, limbutule! duse dogele împingându-lă de umeri.

Ricardo eși din palat în fugă, se sui în gondolă și pe când mergea pe lagune se gândea astfel:

„Deu! asta îi și mai bună decâtă cei patru galbeni de aur ai mei. Biata familiă asta șeracă o să aibă pâne și mitica mea Flametta o rochiă nouă; n'am să-i mai vedă ochii ei mari negri, plini de gânduri întunecate; obraji au să i se rumenescă curândă și când voi trece p'acolo o să-i mai audă ca și altădată glasul ei de ciocărlă răsunând în tăcerea lagunelor.“ (Va urma.)

Cursul la bursa de Viena

din 18 Iuliu st. n. 1887.

Table with 2 columns listing various financial instruments and their values, such as 'Rentă de aur 5%' and 'Bonuri rurale transilvane'.

Cursul pieței Brașov

din 19 Iuliu st. n. 1887.

Table with 2 columns listing market prices for various goods and currencies, such as 'Bancnote românești' and 'Ruble Rusești'.

AVISU.

Deoarece mi-am părăsit atelierul meu fotografic de mai înainte din Strada căldărarilor de jos Nr. 506, îmi permit să fac cunoscută onor. publică că de aci înainte primesc a fotografia precum și peste tot comanda numai în atelierul meu nou construit, corespunzător celor mai moderne pretențiuni ale artei, în Strada căldărarilor de sus Nr. 487.

Cu totă stima

Leopold Adler, fotograf.

Nr. 695—1887.

Concursu.

La școlile reuniunii foștilor grănițeri din regimentul I. rom. sunt de conferit pe calea concursului:

- 1. Postul de învățător dirigent la școla din Cugieriu, comitatul Huniădorei, cu salariu anual de 350 fl. apoi cuartir și lemne de foc.
2. Postul de învățător dirigente la școla din Vestem, comitatul Sibiiului, cu salariu de 300 fl. din fondul școlastic central, precum și cuartir și lemne de foc.
3. Postul de învățător secundar la școla din Sina, comitatul Sibiiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a. din fondul școlastic central, cuartir și lemne după trebuință; în fine
4. Totu la Sina postul de învățător adjunct cu 180 fl. din fondul central, apoi cuartir și lemne de foc.

Reflectanții la aceste posturi au să-și subțernă suplicele instruite cu diploma de calificare din studiile pedagogice și din limba maghiară, eventuală și alte documente cel mult până în 10 Augustu a.c. st. n. la:

Comitetul administrativ al fondului și școlilor foștilor grănițeri din regimentul I. rom. în Sibiu.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

- 1. Dela Brașov la Peșta: Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute seara. Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.
2. Dela Brașov la București: Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața. Trenul mixt Nr. 318: 1 ora 55 minute după amiez.

II. Sosirea trenurilor:

- 1. Dela Peșta la Brașov: Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amiez. Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute seara.
2. Dela București la Brașov: Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute seara. Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după amiez.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la Rășnov-Zărnesci-Bran: 12 ore 30 min. după amiez.
b) " " " Zărnesci: 4 ore după amiez.
c) " " " în Săcuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noaptea.
d) " " " la Făgăraș: 4 ore dimineața.
e) " " " la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rășnov-Zărnesci-Bran la Brașov: 10 ore înainte de amiez.
b) " " Zărnesci la Brașov: 9 ore a. m.
c) Din Săcuime la Brașov: 6 ore seara.
d) " " Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineața.
e) " " Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute seara.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with multiple columns showing train schedules for routes: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, and Petroșeni-Simeria (Piski). Columns include train type (e.g., 'Tren de persoane', 'Tren accelerat'), departure times, and arrival times.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grăse.